

Telegraful Român.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 14 cor., 6 luni 7 cor., 3 luni 3 cor. 50 fil.
Pentru monarhie pe an 16 cor., 6 luni 8 cor., 3 luni 4 cor.
Pentru străinătate pe an 24 cor., 6 luni 12 cor., 3 luni 6 cor.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipogr. arhid., Sibiu, str. Măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, str. Măcelarilor Nr. 45.
Scrisori nefrancate se refuză. — Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 14 fil., — de două ori 24 fil., — de trei ori 30 fil.
rândul cu litere garmond.

Diplomația austro-ungară.

Sibiu, 12 Noembrie n.

Am făcut, nu tocmai de mult, constatarea în coloanele ziarului nostru, tot la locul acesta, că întorsătura pe care au luat-o lucrurile în Balcani, prin intrarea Bulgariei în acțiune, alături de puterile centrale, înseamnă o înfrângere mare pentru diplomația antantei, care a fost biruită în mod splendid de diplomația puterilor centrale. S'a dovedit prin aceasta, că nu numai pe câmpul de războiu e superioară Germania unită cu Austro-Ungaria tuturor dușmanilor văzuți și nevăzuți, ci și în diplomație, unde luptele se dau, nu cu brațul, ci cu capul. Natural, că partea leului s'a atribuit și în luptele acestea ale prevederii și înțelepciunii omenești, ca pe câmpul de războiu, Germaniei, deci diplomației germane, care a întrecut cu mult diplomația engleză, considerată până acuma ca cea mai dibace și mai rafinată. Când se vorbește însă de diplomația învingătoare a Germaniei, nu trebuie dată uitării nici diplomația noastră austro-ungară, care tot atât de dibace s'a dovedit în timpul din urmă, ca și a Germaniei. Iși are deci și diplomația austro-ungară meritele ei, în jurul limpezirii situației din Balcani. O foaie maghiară, „Pesti Hirlap”, le-a stabilit astfel într'un număr mai recent:

„...N'avem nici un motiv de a ne ascunde credința, că urmașul contelui Berchtold poate se arate succese. În ce măsură a fost determinată Bulgaria, prin simpatiile ei față de Ungaria, să se alătore la puterile centrale, a accentuat-o pe față domnul Radoslavov. Și întru conservarea acestei simpatii reciproce a avut Burian, care și-a început scurta carieră diplomatică în Sofia, un merit neîndoelnic. Iar dacă de altă parte ministrul de externe al imperiului rusesc a fost necesitat să se umilească și se promită micului seu vecin, României, Basarabia: trebuie se fie constatat, că Burian grijește mai bine de vaza ambelor state din monarhie, încredințată lui, și presupunerea, că pretenția României s'ar fi încercat a se cumpăra și din partea noastră cu oarecari cedări de teritorii, a respins-o pur și simplu. Noi nu ne-am umilit în fața vecinilor noștri români nici atunci, când succesele noastre militare erau foarte slabe. Ceeace dovedește, că diplomația poate lucra cu înțelepciune și atunci, când munca ei nu o sprijinesc succesele militare.

Mai departe apoi, însăși «Cartea Verde» italiană a făcut destăinuirea, că Burian a operat cu succes și în chestia italiană. Pe vremea aceea, după căderea contelui Berchtold, eram încă departe de Gorlice, iar războiul italian era considerat și atunci de inevitabil. Dar tocmai împrejurarea, că Burian a știut se trăgăneze pertractările până la îndreptarea situației pe câmpul de războiu rusesc în favorul

nostru, și noi am putut trimite forțele devenite libere la granițele vecinului gata să ne tradeze, a îndemnat guvernul italian se recunoască ulterior, scrâșnind din dinți, că Burian a trăgănat decidera numai pentru că urmarea un scop militar, scopul de a lovi peste urechi pe cei din guvernul italian. Italianii o spun aceasta, și de aci se vede, că în măsura în care succesele militare promovează munca diplomatică, de altă parte și o diplomație bună aduce servicii folositoare, delăturând la ocazie atacuri dela aripă, cari pot periclita succesul militar. Că la legarea păcii diplomația noastră ce va fi în stare să esopereze, astăzi nu putem să știm. Pentru acum însă putem se fim pe deplin mulțumiți cu rezultatele unei repriveri, cari se refer nu numai la puterea armată a beligeranților, ci și la diplomația lor».

N'avem motiv se tragem la îndoeală exactitatea celor cuprinse în șirele acestea, împrumutate din numita foaie maghiară, deși după a noastră părere nu prin articole de ziare se dovedește iscusința diplomației noastre, ci prin rezultatele finale și prin actele și documentele diplomatice, cari negreșit că vor fi date la lumină la timpul seu.

Se cuprinde însă în cele citate o afirmare, care ne privește pe noi mai deaproape. Se spune, anume, că diplomația noastră austro-ungară n'a făcut promisiuni României, ca Rusia, că îi va ceda anumite teritorii din monarhie, prin urmare nu s'a umilit în fața vecinului, cum s'a umilit Rusia, care a oferit României Basarabia. Luăm de exactă și de autentică informația aceasta, deși pe deplin și în privința aceasta numai vre-o nouă «Carte Roșie» ne va putea lămurii. Din ziarele din România însă noi știm, că altcum stau lucrurile. În ele se spunea, că diplomația noastră de fapt ar fi promis României Bucovina, firește, fără a se umili prin aceasta. De nenumărateori am cetit de ex. în «Moldova» din București imputări grave făcute domnului Brătianu, ministrului-president român, că de ce nu a primit Bucovina, atunci când i s'a oferit? Ceea ce înseamnă, că diplomația noastră ar fi făcut ofert României pentru cedare de teritorii, dar ofertul n'a fost acceptat.

Remâne, cum am spus, ca o nouă «Carte Roșie» să ne arate, ce s'a întâmplat și cum s'a întâmplat în privința aceasta, iar până atunci trebuie se dăm crezământ celor dela noi, cari mai bine pot se cunoască starea lucrurilor. Și fiindcă, luându-ne după ziarul «Moldova» din București, am afirmat și noi în prim-articolul din numărul 109, că România s'ar putea întregi, eventual, pe calea bunei înțelegeri cu monarhia austro-ungară, și cu Bucovina, asupra căreia frații din regat și-au formulat și-și formulează anumite drepturi istorice: cade dela sine și combinația noastră, făcută numai pe temeiul afirmărilor ziarului

«Moldova», că Bucovina ar fi fost promisă României. Dacă însă n'a fost promisă, — n'am spus nici noi nimic!

Spre sfârșit? Ziarul tipărit în limba franceză, *Politique*, al domnului Alexandru Marghiloman scrie: Germanii, cari au pătruns adânc în teritoriile Rusiei și ale Franței și au ocupat ținuturile cele mai bogate din țările acestea, sunt astăzi în situația de a pune sfârșit războiului, primejdind împreună cu turcii *Egiptul*. Starea Angliei este acum mai critică, decât a rușilor și francezilor. Canalul dela Suez este arteria principală a Angliei, care nu va aștepta lovitura decisivă, ci mai de grabă va renunța la planurile sale împotriva Turciei, și sub cutare pretext creștinesc umanitar are să facă pace. Atacul austro-ungar, german și bulgar în Sârbia este foarte înaintat. Nimic nu mai împedecă unirea puterilor nemțești cu ale turcilor. Evenimentele arată, că războiul este spre sfârșit...

Războiul, din punct de vedere sociologic.

Sociologia definește războiul ca o vehementă acțiune arbitrară a unei comunități politice în contra altei comunități politice, unde indivizii participanți la această acțiune brutală se aruncă reciproc, cu multă furie, unii asupra altora, cu scopul de a se răpune. Ca ori care alt fenomen, războiul încă își are cauzele sale naturale.

Sociologia se exprimă astfel despre cauzele lui: Omul în cursul vieții se luptă pentru îndestulirea trebuințelor sale zilnice. Tot ce pare potrivit pentru îndestulirea unei trebuințe, se numește *valoare*. Omul în activitatea sa zilnică se luptă deci pentru obținerea de valori. Valoarea este motivul, care îl determină la o activitate armonică, în legătură de alianță, și tot valoarea este motivul, care îl aruncă în flăcările turbate ale războiului. Și cam în cazurile următoare se alege războiul, ca mijloc pentru îndestulirea trebuințelor, sau pentru obținerea valorilor, anume: când se ciocnesc interesele; când se nădăjduesc rezultate mai frumoase de urma războiului decât pe urma unui acord pacinic; când valorile expuse focului mistuitor al războiului prezintă o însemnată de ordin secundar.

Un popor prea îndesat ușor se decide pentru războiu, căci valoarea membrilor săi este bogată. Când apoi un popor, ca forță brutală și culturală, e cu mult superior celuilalt, ușor îi va declara războiu, căci se măgulește cu nădejdea succesului. Iar când însăși războiul promite unele favoruri pentru un popor, ca bunăoară când se manifestă cu o putere aproape irezistibilă în viața unui popor insințul de brutalitate și crudelitate, asemenea se face războiu. În cazul acesta se aprinde războiul, ca să se potolească energia acestui instinct animalic. Sunt apoi și alte cauze.

Ca oricare alt fenomen, care își are cauzele sale naturale, războiul are și o formă oarecare în care se manifestă. Forma aceasta e diferită. Forma originală a războiului este *anarhică*. În cursul timpului trece apoi războiul dela forma aceasta la forma disciplinată.

Caracteristica principală a formei anarhice de războiu este împreună cu crudelitatea cea mai înfiorătoare și cu prădările cele mai barbare. Armele întrebunțate în timpul războiului anarhic sunt de natura să potenteze suferințele rănitului, sau să-i împiedice reconvalescența. Popoarele primitive și cele antice întrebunțau unele săgeți infectate cu diferite mijloace și diferite specii de otrăvă, cari numai producând rane considerabile puteau fi scoase din trupul rănitului, pumnale cari se puteau ramifica în ranele dușmanului, iar unele semintii operau cu săgeți și lănci arse în foc în contra dușmanului.

Uciderea în timpul anarhic se extinde asupra tuturor indivizilor, cari aparțin neam dușmanului: asupra bărbaților, femeilor, copiilor, bătrânilor, tinerilor, deopotrivă. Războiul anarhic era de obicei războiu de extirpare a dușmanului.

Câteva cazuri.

Polinezii decapitau pe toți înfrânții, fără deosebire de sex sau de etate, câteva femei mai tinere dacă crătav, doară pentru frumuseța lor corporală. Războaiele elinilor și ale romanilor încă erau îndreptate nu numai în contra oștenilor, ci în contra întregului popor dușman. Atenienii porniră bunăoară cu scopul acela războiul în contra Myllenei, ca să prădeze fără cruțare întreaga sa populație. Moise, după subjugarea Madiumenilor, muștră fără cruțare pe Izrailiteni, pentru că aceștia se îndurară a lăsa în viață femeile și copiii lor. Biblia ne relatează astfel această muștrare:

„Și s'a mâniat Moise pe cei mai mari ai oastei, pe cei peste mii și pe cei peste sute, cari veneau dela bătaia războiului. Și au zis către ei Moise: pentru-ce ati prins vie pe femei? Că acestea au fost fiilor lui Izra'il, după cuvântul lui Valaam, ca să păcălească și să calce cuvântul Domnului pentru Fogar și s'au făcut bătae întru adunarea Domnului. Și acum ucideti toată partea bărbătească, din toată vârsta și pe toată muierea, care a cunoscut pat de bărbat, omoriți-o!»

Moravurile războiului nu se prea îmbunătățiră și nu se prea nobilitară nici după ivirea creștinismului. Istoricul Draper scrie, că după ce cuceriră armatele cruciate Ierusalimul, învingătorii începură a arunca băieții în adâncii îngroziitoare, peste zidurile cetății; isbeau cu putere pruncii cei mărunti de păreții fortărețelor și ai clădirilor, colorară păreții Ierusalimului cu creeri și cu săgele lor nevinovate, necinstiră toate femeile, cari ajunseră pe mâna lor, le spintecară multora și pânțele, ca să constate, dacă înghițiră ceva sur, pe bărbați îi condensară în internul sinagogei, unde îi arseră scrum de vie, așa, că se măcelăriră cu ocaziunea aceasta nu mai puțin de 70.000 oameni.

Foarte amară era soarta bietilor prizonieri de războiu. Putea fi de tot veșel acela, care ajungea a fi vândut ca sclav. Jertfele de oameni, cari se aduceau de popoarele primitive zeilor, erau recrutate în cea mai mare parte dintre sclavii sau prizonierii de războiu. La teutoni era un obicei tradițional jertfirea prizonierilor. În Mexic, în timpurile mai vechi era obiceiul, că o parte a prizonierilor se jertfea cu multă solemnitate zeului Xippe. Preoții crepau mai înainte cu multă ceremonie pânțele prizonierului nenorocit, până era el la viață încă, apoi îl jupuia încet de piele, cum se jupuesc și dobitoacele, iar carnea sa o consumau aceia, cari se obosiră a aduce jertfă zeului.

Izrailitenii prințând cu ocaziunea războiului în contra canaanenilor pe regale lor Adoni-Bezek îi tăiară degetul cel mare dela mână și dela picioare. Nabucodonosor ucise în fața tatălui lor pe fiii lui Sedecia, ear pe el îl orbi și-l duse legat în lanțuri în țara Babilonului. Assurbanipal s'nulse mai întâi a limba prizonierilor, apoi porunci să-i jupuiască. Assurnezirabal se exprimă astfel despre cucerirea unei cetăți din Mezopotamia:

„Pe unii i-am zidit de vie prin păreții clădirilor, pe alții i-am tras în teapă prin jurul păreților și iarăși pe alții jupuitu i-am în țoța mea și acoperit-am păreții clădirilor cu pieile lor multe. Din capetele lor legămad te făcutu-mi-am cunună, iar din cadavrele lor multe cingătoare».

Chiar și prin veacul al XV-lea mai putem totămpina încă câteva cazuri de acestea, de o barbarie antică. Cu ocaziunea războiului intern din cantonele elvețiene învingătorii năvăliră asupra cadavrelor comandantului isteț Zürichian Stüsei și spintecară cu dinții inima eroului, iar la urmă își unseră cismele cu untura pânțecelui său.

Te pătrunde uimirea când cumpănești cu atenție soarta bietilor prizonieri și a celor înfrânți în vremurile acelea. Tăierea mânilor, a picioarelor, a limbei, a urechilor, a pieptului la femei, sau scobirea ochilor, nu prea erau fapte rare; te întâlnești destul de des cu ruperea dinților sau cu zdrobirea oaselor; nu erau prea sporadice nici cazurile de spânzurare, de tragere în teapă, sau de ardere pe rug. Istoria Asirienilor, Teutonilor și Abesinienilor, amintește cazul de jupuire de vii și de scoaterea intestinelor, care se împlinea așa, că după creparea pântecelui se smulgeau intestinele victimei, se legau de o columnă și se puneau la goană victima nenorocită, trăgându-și ea o funie subțire după sine intestinele însângerate. Istoria Chinei relatează cazuri de ucidere prin fierestrău, a Evreilor prin pietri, îngropări de vii, a Scoției prin fluxul mării și alte multe și bestiale acte omenește de torturare și brutalizare.

Acestea sunt cazuri destul de elocvente.

Un alt moment umbros al formei anarhice de războire este prădarea și jefuirea nemiloasă a tuturor valorilor.

"Istoria evului vechiu — zice de Sanchis — ne povesteste foarte des despre dărămări de orase, extirpare de popoare și despre nimiciri de industrii înfloritoare".

Câteva cazuri vor fi suficiente pentru dovedirea acestora.

Salmanasar al II-lea, regele asirian, se laudă că a aprins și a prădat orașul Siriei. Assurbanipal amintește cu mândrie, că cu ocazia războiului său în contra Elomului a profanat și a aprins sanctuarele și că a umplut fântânile. Tot astfel purcesse el apoi și în Mas și în Chedar.

Pentru caracterizarea războirei egiptene fie suficientă descrierea următoare, luată din cartea istoricului francez Maspero, intitulată: Histoire ancienne des peuples de l'Orient, în care carte se caracterizează expedițiile faraonilor în contra hirusiților:

"Oștirea aceasta înainta în pace și pătrunse după planul său în pământul hirusiților. Oștirea aceasta înainta în pace și prădă pământul hirusiților. Oștirea aceasta înainta în pace și sparse părțile tuturor cetăților. Oștirea aceasta înainta în pace și le tăie și vile și smochinii lor. Oștirea aceasta înainta în pace și măcelări cu mii de ostași hirusiților. Oștirea aceasta înainta în pace și mâna în robie norodul bărbaților, femeilor și al copiilor, de cari se bucura foarte mult Faraon".

Nu trebuie să credem însă, că devastarea caracterizează numai felul de războire a popoarelor poreclite de către europenii inteligenți de popoare primitive și barbare. Achile încă e numit "dărâmat de orase". Despre Alexandru cel Mare se știe apri cu toată siguranța, că aprins o multime de biserici în cursul expedițiilor sale. Nici felul de războire al evului mediu nu e mult superior felului de războire antică. El ger caracterizează destul de fidel dreptul strategic al veacului XIV—XV-lea când zice, că după declararea de războiu era permis a măcelări pe toți locuitorii teritoriului dușman, a prăda și adevasta și a împărtași de asemenea tratate pe tot ceea ce, cari erau în alianță cu dușmanul.

Acestea sunt momentele principale, cari caracterizează timpul războiului anarhic. Să cercăm acum a schița în treacăt momentele din timpul războiului disciplinat.

(Va urma).

«De-ar veni pacea!» Nu numai în Italia e mult dorită pacea, deocamdată de cururile neoficiale, după cum am arătat în numărul trecut, ci și în Anglia, unde cei dela guvern se laudă cu un războiu de zece ani. În casa de sus din Londra, un senator bătrân, lordul Courtney, a declarat adevăratele: «Stând în fața lui Dumnezeu și a eternității declar, cu inima plină de cea mai mare durere, că se prăbușește civilizația europeană în cazul că nu se pune capăt în curând acestui războiu sângeros...» Lordul a făcut apoi propunere, că cu mijlocirea statelor neutrale să se înceapă negocierile de pace, — dar a ramas singur cu propunerea. Nu-i nimic. În curând au să o voteze toți!

Din viața societății „Andrei Șaguna”.

De Dr. Gh. Comșa.

(Urmare)

Cu prilejul primului jubileu, societatea de lectură la îndemnul conducătorului anului jubilar, Dr. Danil P. Barcianu, — care se îmbolnăvește și retrage la Resinari, — a întemeiat un fond de 100 fl. 18 cr. din venitul curat al jubileului. Menirea lui a fost de a ajutama pe acei membri ai societății, cari în caz de boală ar fi nevoiți a cerceta oarecare băi, ori să consulte anumite autorități medicale, sau să se ajute acei membri ai ei, cari își vor continua studiile la o facultate mai înaltă.

Ședința jubileului va rămânea pentru posteritate o dovadă dintre cele mai puternice despre forțele spirituale ale elevilor seminariilor. Ședințele publice ale societății peste tot sunt cea mai mare pozoasă a activității literare. Tocmai pentru aceasta ele sunt cercetate de tot ce Sibiuul și împrejurimile are mai ales și cu acel prilej se fac totdeauna însemnate daruri în bani și cărți pe seama fondului Societății și bibliotecii ei.*

La ședința jubileului a participat public mai ales și mai numeros ca ori și când. Nu numai din nemijlocită apropiere a Sibiului, ci și din mari depărtări, mai mulți domni protopresbiteri, preoți și țărani, au onorat festivitatea jubilară cu prezența lor.† Și totmai interesul via ce publicul din Sibiu și din provinciile a arătat în totdeauna față de ea (societate), este semo, v'ădit că Societatea a mers în direcție bună și nu s'a abatut, nici n'a sovățit întru ejuergerea scopului și țintei sale.‡

Nu trece mult dela ședința jubileului și presa noastră ia cel mai frumos act despre reușita ședinței jubilar.

Voci de presă.

Acestea se află în întregime reproduse în Almanahul societății. De aceea vom scoate în relief numai ceea ce e mai esențial pentru lucrarea de față. E destul să amintesc faptul, că la ședința jubileului cunoscutul ziarist Ivan Moța înă a avut un rol în program. Ca cleric de anul al II-lea a predat o compoziție originală, o poveste în versuri, intitulată „Bujorel”, care — după cum s'a exprimat un ziar de atunci, — ori căru cetitor îi prezintă o lucrare „foarte reușită, o fantazie frumoasă, cum numai în lumea poveștilor se

* Almanahul societății din 1894, pag. 8.

† „Telegraful Român” a. 1893, Nr. 64 dela 1b/27 Iunie.

mai găsește, lucrată în stil popular fluent... Dl Moța a fost foarte viu aplaudat de publicul întreg și reclamat pe scenă prin aplauze și strigări de „Să trăiască!”

Frumoasa poveste în versuri „Bujorel”... este un admirabil produs pe terenul literaturii populare, și ar fi de dorit, ca autorul să o dea publicității, ca să poată fi apreciată și gustată în cercuri largi.‡ A și fost publicată între altele în primul loc în Almanahul societății căci, „limba curată pe de o parte, pe de altă parte versul dulce, în care e scrisă povestea, apoi țesătura întregă a lucrării, este de o valoare incontestabilă. Povestea aceasta publicată nu va întârzi de sigur a strage asupra-i atențiunea tuturor literaților com-petenți. Printr'insa dl Moța, cunoscut de altfel publicului nostru, își asigură un nume simpatic și tot odată ne îndreptățește să sperăm pentru viitor tot mai mult. Societatea de lectură „Andrei Șaguna” poate fi mândră, că în sinul ei s'a dezvoltat puteri ca cele ale autorului frumoasei povesti „Bujorel”. Autorul acestor rânduri e regretatul Ioan Russu Șirianu care între altele a mai zis în general: Însăși această serbare, atât de bine reușită pe face să sperăm tare, că societatea va prospera înainte, ca astfel cu drept cuvânt să zică tinărilor săi membri, cari o vor părăsi cu terminarea studiilor:

Birouții!
Și ori unde vă veți duce,
Laurii săi grămădiți!...

Cred că sunt deajuns cele citate pentru a se putea vedea la ce nivel a ajuns Societatea de lectură până la anul 1893 în toate privințele. Activitatea specială e frumoasă, biblioteca numără 2095 opuri în 2194 tomuri, iar averea în bani a societății este de 878 florini 73 cruceri. Societatea întregă, averea societății la finea anului 1893 trece peste 5000 fl. v. a. (10.000 co.)

Am văzut ședăra în cele de mai înainte, că societatea edă chiar și un almanah pe lângă celelalte direcții de muncă spre cari a apucat.

Întreprinderea Almanahului a adus faloase reale în două privințe. În urma apelului adresat publicului românesc în afacerea edării almanahului, s'a ales societatea cu un venit în bani de 156 fl., iar societatea, care până acum n'a avut nici un membru fondator, a căpătat din prilejul jubileului 22 deodată. Numele membrilor fondatori, afară de al marelui binefăcător al neamului, Dr. Ioan Mihu, se află în Almanahul societății.

Societatea de aici înainte privește cu filă la trecutul ei frumos. Privește la frumoseța și roadele muncii neobosite ale unor inimi de român, ala unor „copii nerăsplătiți ai frții”, cum zice poetul Goga despre noi. Poate într'adevăr arunca ori-cine o privi e chiar și numai fugitivă asupra modestului trecut de până acum, și'n rândul dinții va da de semnele cele mai bătătoare la ochi ale interesului ce aveau profesorii ca conducători ai societății pentru tinerimea din sinul ei. Ei au dus societatea prin înțelepciune rară și tact deosebit la limanul dorit, au descoperit fundul adâncului și au scos și prin societatea de lectură tinerimea seminariilor din întunec și din umbra morții. Și nu vreau a-i face cunos-

* Gazeta Transilvaniei a. 1893, Nr. 131.

† Telegraful Român, loc citat.

‡ Tribuna din Sibiu a. 1893, Nr. 131.

cuți pe acești binefăcători ai tinerimii, dintre cari astăzi unii nu mai sunt în viață, pentru că rezultatul muncii lor se vede.

Dela jubileu înainte în sinul conducătorilor societății nășește deseori dr. P. Șpan, care cu însoflătirea-i tinerească și pune în mișcare coardele inimilor fragede ale tineretului și prin aceasta la moartea sa lasă brazde adânci de durere în fala viitorului, în tinerime. Îndată în anul 1895/96 se poate observa, că membrii societății își înțeleg rostul lor în sinul societății. E un an mănos de activitate pe toate terenurile și lipsit de patimi condamnabile. Până pe acest timp comitetul societății publica în ziare raportul despre mersul afacerilor de pe seama societății.

În 1897/98 se aduce hotărârea de a se publica raportul comitetului despre activitatea societății în Anuarul Institutului. Societatea e condusă cu inteligențe de prof. Dr. Ioan Stroia, astăzi bărbat însemnat al bisericii, protopresbiter al celui dintâi tract al arhidiecezei. La stăruința lui și a vice-prezidentului *Lazar Trileanu* (astăzi adevor consistorial) societatea iarăși dă dovezi palpabile despre puterea sa. Se ține adevărat o sedință festivă împlinindu-se 25 de ani dela moartea fericitului în Domnul *Andrei baron de Șaguna*, despre rezultatul căreia se poate vedea aprecierea în „Telegraful Român” Nr. din Iunie al acelu ar. Biblioteca constă la începutul anului din 2240 opuri în 3167 volume, iar la sfârșitul anului societății din 2365 opuri în 3311 volume. Se cumpără apoi pe seama societății un contrabass și 3 pături de violină, și astfel averea în bani a ajuns suma de 1556 fl. 14 cr. Tot în anul acesta s'a luat dis-prizuniile, ca membrii societății să fie înscrși prin Or. Direcțiune seminariilor deodată cu înmatricularea, ceea ce se face și azi. În anul următor 1898/99 numărul cărților trece pe seama 2500. O societatea înzețată cu atâtea bogăție de cărți nu putea deci să stea pe un nivel inferior. Cetească cineva chiar și numai istoricul anului societății 1899/900, care se află în raportul comitetului și se va convinge că în sinul societății se accentuează mult moralitatea, întezutul și energia, cari sunt adevăratele bariere ale vitalității neamului nostru și ale fiecărui popor în genere. Cu ajutorul acestora societatea în anul 1899/900 a crescut din membrii săi preoți „buni, zeloși, conștii de nobila lor chemare, și iovățatori destinoici, devotați cu trup și suflet pentru luminarea poporului”. *I-a reușit să scoată la iveală raportul intim dintre aceste două chemări, a pus în pr-xă „ideea de coherință și solidaritate”, care astăzi ar trebui să lucreze și să existe în măsură mai mare în rândurile noastre.*

În anul 1901 se face apel pentru edarea unui nou almanah și anume la 1 Aprilie, dar glasul de chemare nu se întrupesează. (Va urma).

Războiul.

Dela frontul răsăritean se anunță următoarele: În Galiția de ost, dela eșuarea ultimului atac rusec, îndreptat în contra pozițiilor noastre dela Strypa, e liniște. Încercarea trupelor rusești, de a ne sparge frontul la vest de Czartoryisk, a fost împedecată, după lupte grele, de trupele germane și austro-ungare.

Frecările îmboldesc nu numai pielea prin producerea căldurii locale, și îndeamnă la lucru nu numai nervii, cari regulează vasele de sânge, ci încălzesc corpul întreg în urma mișcărilor săvârșite.

Se înțelege, este mai consult, ca spălarea să se facă în odaie cu temperatura de 20—24 grade, până când corpul se obișnuiește cu apa rece. Dacă reacțiunea lasă de dorit, te culci earș în pat și stai acolo până când corpul se încălzește deplin.

Când persoana înaintă în etate este prea simțitoare pentru spălături reci afară de pat, spălarea rece cu ajutorul mînuii de frotat se dă în pat, și anume așa, că fiecare parte a corpului se spală separat, una după alta (total un braț, apoi al doilea, pieptul șel, și la urmă spatele), și totdeauna se șterge cu prosopul încălzit partea spălăta, înainte de a continua cu partea următoare.

Sânt rari bătrânii, cari să poată răbda ușor apa rece. De aceea spălăturile reci li se înlocuiesc prin o baie caldă, urmată de dușuri cu o temperatură scăzută gradat până la 16 grade, și de frotări cu mâna și cu mînșă de frecat. Aerul răcoros împresionează mai puțin decât apa rece. Iurărurirea aerului rece asupra corpului și frecarea excită pielea și întărește organismul tot mai mult, până când ajunge destul de resistant pentru a suporta frigul.

(Va urma).

FOIȘOARĂ.

Sfaturi pentru bătrâni.

— După Dr. P. A. de Forest. —

Continuăm cu sfaturile pentru persoane bătrâne.

Omul, la începutul și cătră sfârșitul vieții sale, are trebuință de îngrijire specială.

Deosebirea între copilul plâpând și între moșnegul scăzut în puteri consistă în împrejurarea, că un copil trebuie să fie supravegheat de o persoană mai în vârstă decât el, pe când omul ajuns în primul stadiu al bătrânețelor se supraveghează însuși pe sine.

Sănătatea se poate păstra numai prin îngrijire necurmată. *Binecuvântarea Domnului* și observarea exactă a *legilor igienice*, care stăpănesc asupra corpului omeneș delă prima până la ultima zi a existenței sale, sânt unicele mijloace pentru lungirea vieții.

1. Respiră adânc! Dela anul vârstei al cincizecilea încolo cartilegile (adeacă țășturile flexibile și elastice) dela piept și dela coaste, precum și articulațiile (încheeturi)le coastelor și ale șirei spinării sânt pătrunse de săruri vâroșe. Înțepenirea toracelui (a coșului pieptului) se declară la etatea amintită, drept urmare a acestei cauze. E ușor de înțeles, că dacă toracele se mișcă

cu anevio, respirarea adâncă este cu nepuțință; de aici provină mai ales slăbiciunea și lipsa de rezistență a bătrânilor.

Purtarea corsetelor sau a hainelor, care fac telia subțire la femei, trailul șăzând, antipat'a embelor sexe pentru sport, contribue la ivirea simptomelor de slăbiciune a bătrânețelor Pentru a le combatu, oame-nii caută să-și conserve mlădierea și sprințenia corpului prin deprinderi gimnastice de multe feluri.

Cine voește să fie și să rămăie tinăr, trebuie să facă mișcări tinerești, — însă nu exagerate. Imbrăcăminte comodă, mult aer proaspăt, ținută dreaptă și *exercițiul de inspirare și expirare* se cer neapărat pentru a împedeca întepenirea toracelui.

Cea mai recomandabilă mișcare este a face *marșuri*. În loc să te urci în tramvai sau în trăsură, fă-ți excursiunile pe jos, ca să-ți îndemni plămănila la lucru. Mijlocul acesta este atât de prielnic, încât răspătăște cu abundență osteneala cheltuită, ori și cât de înaintat în vârstă ar fi cineva. Firește, încercarea are să se facă în raport cu puterile corporale. Cu cât plămănila lucrează mai bine, cu atât mai mult oxigen intră în sânge, cu atât mai perfectă este producerea căldurii și cu atât mai vartos scade senzibilitatea în fața răcelilor.

Deprinderile de respirare, în urma presiunii ritmice a intestinelor prin diafragmă (cușchiul subțire și lat care desparte pieptul de pantece), formează un prețios ajutor al

digestiunii (al mistuirii) și al circulațiunii sângelui în abdomen.

2. Nu te feri de apa rece! Teama de apă rece, scurt aplicată, nu este întemeiată. Bine înțelese, bătrânii și copiii au să fie tratați cu deosebită grijă. Aplicările să fie scurte, în odaie caldă, la început cu apă căldică, apoi gradat răcită.

Ca să obținem o bună reacțiune, corpul trebuie frecat puternic. Reacțiunea unei băi reci este mai energică, dacă la intrare corpul e cald, temperatura apei e scăzută și baia este de scurtă durată. Frecările în ainte de baie, în timpul băii și după baie, asemenea și mișcarea ssu gimnastică, ce urmează după ieșirea din apă, favorizează efectul priincios.

Sleirea de puteri, lipsa somnului, bătrănetă înainte de vreme, grăsimea prea mare sau slăbia excesivă, activitatea defectuoasă a pielii, nădușeala prea multă prin porii corpului, aversiunea pentru apa rece, frigurile și o prea accentuată iritabilitate a nervilor împedecă efectul.

Urmează din ele cele spuse, că omul care are pielea caldă (cum este demineșta la scult din pat), este cel mai pregătit să iee o baie rece. Dacă pielea e rece, va fi întâi o baie caldă, urmată de una rece. Temperatura apei, la spălătură rece, trebuie să fie de 13—25 grade Celsius. Gheața, pusă câteva clipe pe sira spinării, ar fi potrivită din cale afară. Reacțiunea atiasă prin aceasta este cu atât mai însemnată.

Dela frontul italian se anunță: Atacurile dușmane asupra pozițiilor trupelor noastre la Podgora, Plava și Col di Lana, au fost respinse. Dușmanul a aruncat bombe din aeroplănu asupra localității Nabresina. Au fost omorâte câteva persoane civile.

La frontul sârbesc armata lui Kövess a luat în stăpânire înălțimile dela Ocolista și a cucerit la Eldoviște mai multe rânduri de tranșee, din cari dușmanul a fost alungat cu asalt. Trupele germane înaintează pela Kralievo, Krușevaț și Alexandrovaț. Bulgarii au cucerit orașele Leskovaț, Alexinaț, și alte localități. Au trecut peste râul Morava.

La celelalte fronturi nu e nici o schimbare. Din Basarabia vin știri, că Rușii au concentrat trupe numeroase la Reni, Bender și Ismail, aduse toate din Caucaz. Locuitorii români și germani din Basarabia au fost mutați în alte părți ale Rusiei, ori trimiși se sape tranșee, și acasă au fost lăsați numai Rușii.

NOUTĂȚI.

Mackensen naș. Un preot neamt, Mihai Reiter din Liebling, lângă Timișoara, s'a rugat de generalul Mackensen să-i fie naș la botezul unui copil. Generalul a primit cu plăcere invitația și la ceremonie întâmplată în 31 Octombrie a. e. a fost reprezentat prin un preot militar. Într'o scrisoare, adresată către părintele copilului, Mackensen își exprimă dorința, ca noul cetățean urgar să devină un membru, care să facă totdeauna onoare originii sale germane. (Sublinierea este a zarului bu-dapestan, care aduce știrea aceasta).

Désy Zoltan trăește? În luptele grele date în Carpați în primăvara anului acestuia a căzut locotenentul Désy Zoltan, fost secretar de stat și consilier intim al Majestății Sale. Pentru a nu rămânea nici o îndoială asupra morții sale, a fost exhumat și după ce i s'a constatat identitatea de cei ce l-au cunoscut, a fost înmormântat de nou. Acum însă scriu ziarurile de capitală, că un locotenent ajuns în captivitate la Ruși a scris acasă, că Désy Zoltan nu a murit, ci se află în captivitate la Ruși. După război se va vedea, dacă e adevărată știrea aceasta, ori apoi, ceea ce e mai verosimil, Déy și țși doarme de mult somnul de veci, căzând ea erou pe câmpul de onoare.

Imprumutul de război austriac. La noi, în Ungaria, se mai pot face subscrieri la imprumutul al treilea de război până în 17 Noembrie n. În Austria însă subscripțiile au fost încheiate. Ziarele vieneze aduc cu multă bucurie știrea că rezultatul subscrierilor a întreacut ori ce așteptare: peste patru miliarde face suma subscriată pentru imprumutul al treilea de război!

Albanezii se răscoală. Ziare rusești scriu, că Albania este gata să se răscolească. Cu deosebire populația musulmană din țara aceasta a pus mâna pe arme.

Distincție. Domnul sublocotenent de artilerie Dumitru Stînghe din Brașov, care în decursul războiului a fost distins cu „Signum laudis“ și cu crucea pentru merite militare cl. III cu decorația de război, a primit acum o nouă decorație pentru purtarea vitejescă în fața dușmanului. Că cu ce medalie a fost distins acum a treisioră, nu ne spune „Gazeta Trans“, din care imprumutăm știrea.

Dela societatea academică „Petru Maior“. Noul comitet al societății „Petru Maior“ din Budapesta s'a constituit în modul următor: Președinte I: Victor Vlad, arhitect, stud. de inginerie; vice-presedinte: Augustin Cosma abs. de teologie, stud. la filosofie; secretar: Ovidiu Hilea, abs. de teologie, stud. la filosofie; casier: Vasile Ilea, stud. la medicină; controlor: George Latia, stud. la medicină; bibliotecar: George Mihailov, cand. ing. mech.; vicebibliotecar: Damaschin Ioanovici, abs. de teologie, stud. fil.; notari: Enea Popovici, st. la drepturi și Ioan Șeban, stud. fil.; econom: Ioan Oprea, abs. de teol., stud. la fil.; comisia literară: V. Ardeleanu stud. la fil., Augustin Cosma, abs. de teol., stud. fil., Petru Draghiciu st. fil., Tiberiu Hodor st. fil., Ovidiu Hilea abs. de teol., stud. la fil., Damaschin Ioanovici abs. de teologie, stud. de fil., Ioan Serbu, rigorozat în drepturi; comisia de supraveghiere: Emil Buis stud. în inginerie, Andrei Crăciun, cand. ing. Liviu Ionașiu cand. med.

Pentru eroii căzuți. În biserica mitropolitară din Iași s'a celebrat Duminecă serviciu divin pentru odihna sufletescă a românilor căzuți pe diferitele câmpuri de luptă ale războiului actual.

Berlin - Constantinopol. În zilele acestea vor circula din nou trenurile accelerate ne linia Berlin, Budapesta, Belgrad, Niș, Sofiă, Constantinopol.

Ostașul de fier. Se mai pot bate cuie în oțelul de fier al Sibiului până în 20 Noembrie n. Comitetul monumentului roșă toți binefăcătorii, cari doresc să participe la această lucrare în interesul invalizilor războiului să se folosească de termenul acesta. Mai sânt de vânzare câteva sute de cuie normale, cuie pentru scut, precum și 11 bucăți cuie de argint pentru marginea scutului. Ostașul de fier se va înălța la primăvară pe locul hotărât de magistratul sibiuan. Ear până atunci va sta în sala marelui magazin Mihai Breckner, care a binevoit a pune localul la dispoziția ostașului de fier. Monumentul poate fi văz t aici și în lunile de eamnă.

Bilete pentru pâne. În Zagreb a intrat în vigoare hotărârea consiliului comunal, care cere ca pânea să se vândă numai pe temeiul arătării biletelor pentru pâne.

Nu le trebuie frați bătuți. Regele Nikita al Montenegruului a declarat diplomaților împătritei înțelegeri, că având în vedere starea economică deplorabilă a țării, este necesit ca părere de rău să refuze primirea în Muntenegru a refugiaților din Sârbia.

Ne trebuie farmaciști. Cariera de farmacișt este îmbrățișată de un timp încoace tot mai rar de tinerimea noastră. Din această cauză s'a pornit o mișcare în unele orașe ale țării, în scop ca tinerii să fie admiși cu șose clase ale școlii secundare la înscrierile pentru farmaciști, cum se obișnuia în anii mai de demult. Se mai cere să se admită și femeii la asemenea cursuri.

Limba bulgară. La Academia orientală din capitala țării noastre s'a deschis, afară de cursul turcesc, un nou curs gratuit de limba orientală, și anume de limba bulgară.

Aviz. Primim următoarele: Din partea poliției orașului Sibiului se anunță, că împu-terniciții și comisarii Societății pe acții pentru produse de război nu sânt îndreptățiți să cumpere și nici să vândă pe socoteala lor proprie nici un fel de fructe.

În balon dela Timișoara până în Sofia. Un balon Zeppelin a plecat din Timișoara, având ca pasager pe ducele de Me Klenburg, și a sosit în capitala bulgară. Dirijabilul german a produs multă senzație pe unde a trecut. Regele bulgar și suita sa a asistat în aerodrom la aterisarea balonului.

Știre ziaristică. A apărut un nou ziar politic și literar sub direcția dui Nicolae Flea. Programul ziarului, numit „Liberitatea“, srat o atitudine cumpătată, care va fi negreșit bine venită în atmosfera înveninată de unele gazete lărmuitoare din capitala romană. Urâm noului confrate izbândă deplină.

După ofensiva nereușită. Căători ne-utrali, sosiți din Italia, afirmă că situația cabinetului Salandra este sguđuită. Jurflele erorme de sârge, împreună cu atacurile zadarnice, au provocat înăncă nemulțumire în Italia întreaga. În Milano s'au produs demonstrații, care însă au fost năbușite. Deputații, cari n'au aprobat războiul, p'ănușe să răstoarne pe Sonnino și Salandra. Cercurile militare italiene sânt convinse, că a treia ofensivă, care a răpit Italiei atâtora vieți, — se vorbește de pierdere până acum de 85 mii de oameni, — are să se prăbușească întocmai ca cele de mai înainte.

Popa Lucaciu ortodox? Preoții ort. români din București, cari luptă de multă vreme pentru curățirea societății culte din statul roman de tot ce nu stă în consonanță cu legea strămoșească, au luat hotărârea să începă o acțiune energică și în contra părintelui Vasile Lucaciu, prezidentul „Ligii Culturale“, silindu-l să treacă la ortodoxism, ori apoi să iase dela „Ligă“, pentrucă nu se poate tolera, ca în fruntea unei instituții stăt de înalte și însemnate românești, să stea un păpistac. Dacă nu li se implinște cererea, preoții ies toți din „Ligă“ și din „Federația unionistă“... Li asigurăm însă că li se va împini. Căci decât se peardă de tot vaca bună de mult, numită „Liga Culturală“, mai bine se lăpădă popa Lucaciu de mama Roma!

Pierderi neînsemnate. Trupele noastre de pe teatrul războiului din Sârbia au suferit din norocoire puține pierderi, ear rănirile sânt în mare parte ușoare, deoarece dușmanul este lipsit de artilerie.

Aeroplan invizibil. Inventatorii se ocupă de multă vreme cu problema aeroplanului invizibil. Experiențele războiului dovedese, că aparatul, care este cel mai anevoc de observat, își împlinește misiunea mai perfect. Inginerul Knubel din Berlin a construit o mașină, care înălțându-se în văzduh piere din vedere cu desăvârșire. Aripel aeroplanului sânt făcute din o materie transparentă de celoidul. Materia aceasta ideea a a numit-o celon, este flexibilă ca guma, transparentă ca sticla și se poate construi în orice mărime și orice grosime. Motorul și celelalte părți ale aeroplanului sânt vâpsite în coloare sură albăstrie. La înălțime de o mie de metri aparatul abea se zărește. la două mii de metri este imposibil să fie văzut cu ochul liber, ear cu ocheanul numai după multă căutare, — dar în acest timp aeroplanul și-a terminat lucrarea și poate să dispară sănătos.

Regele s'a supărat. Cu prilejul unei audiențe, regele George al Angliei, într'o agitație extremă a declarat ministrului președinte Asquith — după o știre din Londra — următoarele: „Dacă războiul se sfârșește fără succes sau cu o pace rușinoasă, am să abdic dela tron. Și n'am să-l reocup niciodată; ear fiilor mei le voi interzice să primească coroana!“ — Mânia regelui englez a produs surprindere grozavă. Suveranul nu s'a mulțumit cu explicațiile date de Asquith, care l-a asigurat (!) despre biruința finală; ci s'a jăluit plin de amărăciune, că fiind domitor constituțional este silit să lucreze așa, ca și când ar aproba activitatea miniștrilor săi, de și consideră activitatea aceasta păgubitoare pentru țară. „Regele, — a exclamat George al Angliei, — ar trebui să fie conducător, când este vorba de criză; ear eu trebuie să fiu păpușă; dar n'am să rămân păpușă!“

La așezământul umanitar, numit „Reuniunea romană de înmormântare din Sibiul“, au fost primiți, cu taxa de 2 cor. pentru înscriere și cu obligământul de a plăti câte 60 bani după casurile de moarte ce se vor ivi între membri. următorii membri noi și anume: George Guiman, prefect sem-narial, Pompiliu E. Constantin, parch (Faltă), Elena Constantin n. Tătar, soție de învățător și Safta Șoneriu n. Dudaș (Daneș), Anton Riha, oficial c. și r. milit. sup. în penz și soția sa Sofia n. Gross (Sibiul), Maria Sântia n. Gîgor, soție de econ. (Gusteriță), Nicolae Străulea Nr. 588econ, și soția sa Ana n. Nicosără (J na). Ajutoare statutare s'au plătit moștenitorilor membrilor răposați: Vasile Maniu sen., econ. (Sebeșul sup.), George Sântea, econ. (Gusterița) și Ana Aron, soție de ci-mar, cu cari numărul membrilor decedați din anul Reuniunii a ajuns la 271. Se aștețe binevoitoarea atențiune asupra întreprinderii de „Pompă funebră“ a Reuniunii, ce se găește în casa din Strada Bruckenthal Nr. 17 parte.

Bioscopul Apollo. Numai Vineri în 12 Noembrie n. 1915 se va reprezenta următorul program: Clara la mașina de scris, umoristic. O excursiune în Stiria, după natură. O cununie pe mare, comedie colorată. Femeia din popor, dramă romantică în 5 acte, de Deeney și Mailan.

Cărți și reviste.

„Cartea de Aur“. Din valoroasa publicațiune a domnului T. V. Păcățian, intitulată: „Cartea de Aur, sau luptele politice-naționale ale Românilor de sub coroana ungară“, a apărut volumul ultim, al VIII-lea. P. S. Sa, Episcopul Caransebeșului, Dr. Miron E. Cristea, și-a exprimat astfel părerea asupra acestei publicațiuni: „E o lucrare monumentală, care va fi mereu consultată în veacurile viitoare de nepoții, cari vor căuta trecutul părinților și al strămoșilor. Vor sorbi din ea, ca din un izvor curat, curaj și răbdare în luptele ce ne vor mai fi rezervate până la deplina mântuire națională a poporului român, merit să mai joace un mare rol, atât cultural, cât și politic, în ostul Europei. E munca stăruitoare de albină harnică depusă în aceasta lucrare“... În acest ultim volum al „Cărții de Aur“ e tratată epoca dintre anii 1896—1910 și se cuprind în el vorbirile deputațiilor români rostite în dieta țării și discursurile Arhierilor nostri, rostite

în casa magnaților. Volumul a fost cenzurat și cuprinsul seu e nedificultat. Prețul 12 coroane exemplarul broșat și 14 coroane exemplarul legat în pânză. Toate volumele (I—VIII) se pot comanda pentru prețul de 84 coroane exemplare broșate și 100 coroane exemplare legate. A se adresa autorului în Sibiul (Nagy-szeben).

Teatru.

(x) În literatura dramatică germană, Franz von Schöthan se bucură de reputația unui scriitor de numeroase piese ușoare. Comediile sale se mai ivesc, în parte, pe scenele teatrelor mari și mici, fără a răvi să le îlustreze prin calitate extraordinare de artă.

Femeia celebă, comedie în trei acte, s'a reprezentat aseară după o pauză mai lungă, în care s'au perindat alte comedii, alcătuite cu mijloace mai rafinate, conform gustului zilei. A se lua la întrecere cu aceste piese subtile, este cu totul imposibil pentru Femeia celebă a lui Schöthan și a companiei lui Kadelburg.

Ridiculizarea femeilor, care în loc să se îndeletnicească cu menajul și cu îngrijirea copiilor, își dedică talentul mai bucurării artiștice literaturii, este acceptabil cel mult atunci, când acest talent e foarte problematic...

Totuși, în mijlocul evenimentelor neobișnuite, din care n'am scăpat încă nici acum, lucrarea hazlie a celor doi dramaturgi se poate privi cu ochi îngăduitori, mulțumindu-ne cu faptul că în curs de câteva ceasuri, dintr'o seară posomorâtă și ploioasă, ni-a strămutat gândurile și simțirile în plaiurile seninului.

Efectul neașteptat este a se atribui jocului minunat al artistelor și artiștilor teatrului ocupați în rolurile de căpetenie. Damaele Günther, Lasa și Hettler au fost nelătrecute ca sigurantă și temperament; ear domnii Bowacz și Recl, talente puternice, le-au susținut cu rutina cunoscută. Reprezentația se poate înregistra între cele mai bune.

Sambătă, în 13 Noembrie, se reprecintă în memoria lui Schöller drama *Calabă și amor*.

Note și impresii.

Din înțelepciunea altora. Cel mai bun om e acel ce nu s'a gândit niciodată la aceasta; cel mai puțin bun acel care o spune totdeauna.

Umorul războiului. Din gazete americane:

— Țarul are să pună la front alte două milioane de ruși: Nu este mirare, dacă în Germania lumea se teme, că acusi nu i se vor srunge bucatele.

— Janonia a declarat, că este gata să trimită rușilor ori câte grănate potese: Înainte cu câțiva ani Janonia a trimis rușilor chiar mai multe, decât au pofit.

Interesantă convorbire. Un z'ariat din Atena a vorbit zilele acestea cu deputatul sârb Lapcevic. Membrul scupținei i-a comunicat despre stările din Sârbia următoarele:

Războiul poate să ne mai aducă și bune, și rele. Un lucru ni l-a adus cu siguranță: sfârșitul dinastiei Caragheorgevici. Țara știe, că regele Petru și-a perdut autoritatea nu numai la dușmani, ci și la popoarele aliate și la regenele lor. Vede țărâmurit or cine, că regele de acum al Sârbiei s'a urcat în sercu cu mâinile legate. Nime nu-l înbăste, decând au s'ajuns în publicitate scenele rușinoase petrecute între dans și fostul principe moștenitor Gheorghe, care în consiliul ministerial a îndrăznit să-i offenseze părintele în modul cel mai bădăran, fără să și primească pedeapsa meritată.

Nu se știe încă, a continuat deputatul Lapcevic, unde s'a ascuns regele Petru. Dar se știe, că Pașic îl ascunde, căci alt fil ar fi expus la atenție. Înainte de a pleca din Niș, cinci ofțeri, între cari unul participase la asasinarea regelui Alexandru, au cerut de la domnitor să renunțe la tron. Nici unul din acești cinci n'a fost deținut.

Nu e probabil, ca regele Petru să treacă în Italia, decând italienii au tras dungă peste planurile cele mai frumoase sârbești. Dar nici în Muntenegru n'are ce căuta. E aproape sigur, că regele fugă s'a adăpostit pe un vas de război englez sau francez în portul dela Antivari. La Londra sau la Paris va aștepta arii dezvoltarea evenimentelor din nerelicita țară sârbească.

Concurs.

Pentru întregirea postului de învățător la școala conf. gr.-or. română din Vima-mare (Tordavilma), protopresbiteratul Cetatea-de-peatră, se publică concurs în „Telegraful Român” cu termen de 15 zile de la prima apariție.

Venitele: 600 cor. anual de la comuna bisericească; iar pentru restul salariului legal s'a înaintat rugare pentru subvenție de la stat; comuna bisericească nu răspunde însă de această sumă diferențială: spre orientare concurenților!

Cvartir și grădină (1/4 jugăr cat.) în natură.

Indatoririle învățătorului ales sunt toate cele cuprinse în normele în vigoare aduse de autoritatea supremă bisericească.

Reflectanții să-și înainteze rugărilor de concurs cu documentele necesare subsemnatului oficiu și să se prezenteze și în comună (biserica), în termenul deschis.

Lăpușul-unguresc, la 24 Octombrie 1915.

Oficiul protopresbiter al gr.-or. român al tractului Cetatea-de-peatră, în conțelegere cu comitetul parohial.

Andrei Ludu
protopop.

Concurs.

La ordinul Prea Venerabilului Consistor Arhidiecezan datto 20 Febr. Nr. 1979/1914 școl. pentru întregirea postului al II-lea de învățător, împreună cu cantoratul la școala confesională gr.-or. română din **Marcoș**, devenit vacant prin moartea regretatului inv. Victor Badiu, prin aceasta se publică concurs cu termen de 15 zile de la prima publicare în „Telegraful Român” pe lângă următoarele emolumente și condițiuni:

1. Salar fundamental de la cassa bisericii 205 cor. solvibile în rate lunare. Restul se va câpăta de la stat cum a beneficiat și fostul învățător.

2. Până se va putea edifica un cvartir corespunzător, comuna bisericească îi va închiria cvartir, eventual i se va solvi relut de cvartir.

3. Relut de grădină sau în natură sau în bani 20 cor.

4. Lemne din pădurea foștilor jobagi în valoare de 20 cor.

5. Dela concurenți, pe lângă calificarea legală, se mai recere a îndeplini funcțiunea de cantor în rândul săptămânii sale și a înființa cor bisericesc cu elevii școlari, ca să poată executa răspunsurile liturgice. Ca remunerațiune pentru aceasta va fi venitul cantoral valorat la minimum 40 coroane.

6. Concurenții sunt datori a conduce și școala de repetiție și a propune eventual și economia practică în grădina școlară a comunei politice pe lângă o remunerațiune din partea acesteia de 32 coroane anual.

7. Concurenții să se prezinte în vreo Duminică înainte de alegere în biserică, spre a-și arăta dexteritatea în cântări și tipic.

8. Concurenții, cari pot satisface condițiunilor amintite au a-și înainta cererile concursuale înzestrate cu documentele necesare în termenul deschis oficiului protopresbiter al tractului Treiscaunelor. (199) 1-3

Marcoș, în 25 Octombrie 1915.

Comitetul parohial greco-or. român ca scaun școlar din Marcoș în conțelegere cu oficiul protopresbiter al trac. Treiscaunelor.

Georgiu Dogariu
paroh, preș. com. par.

Ioan Șerban
notar al com. par.

Concurs.

Pentru întregirea parohiei de clasa II-a Mușini cu filiiile Chibeles, Agard, Maiad, Sard, Sankörinț și Veta din tractul Murș-Ōșoheiului devenită vacantă prin strămutarea parohului Dorift Șuteu în parohia Sănbenedic cu filia Acoșfalău, se publică concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

Venitele sunt ce se satorite în coala B. pentru întregirea de la stat.

Cererile de concurs înzestrate cu documentele recerute, se vor înainta subsemnatului oficiu conform §-lui 32 din „Regulamentul pentru parohi”.

Concurenții după prealabila încunoștințare a protopresbiterului se vor prezenta la biserică în vreo Duminică sau sărbătoare spre a cânta și predica eventual a și celebra.

Murș-Ōșorhei, 13/26 Octombrie 1915.

Oficiul protopresbiter al gr. or. român în conțelegere cu comitetul parohial de din materă și filii.

Stefan Russu
protopop.

Concurs.

Pentru întregirea postului de capelan pe lângă nepotinciosul parch Amos Popescu, din parohia de cl. III-a, Valea Dosului, tractul protopresbiter al Abrudului, publică concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunute cu acest post sunt, jumătate din toate venitele parohiei.

Cei ce doresc a ocupa acest post, să-și înainteze petițiile instruite conform normelor din vigoare, în termenul arătat subsemnatului oficiu protopresbiter și să se prezinte în vreo Duminică sau sărbătoare la biserică pentru a cânta, cuvânta, eventual a celebra.

Abrud, 12 Octombrie 1915.

Oficiul protopresbiter al gr. or. român al Abrudului în conțelegere cu comitetul parch al respectiv.

Petru Popoviciu
protopresbiter

Concurs.

Pentru întregirea postului de învățător al II-lea în urma morții învățătorului Ioan Pulca, la școala confesională gr.-or. română din comuna Dășioara (Lorgodâr), tractul protopresbiter al Cohalmului se publică concurs cu termenul de 20 zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

Venitele împreunute cu acest post sunt: 1200 cor. anual, și anume 600 cor. de la Comuna bis., cassa școlii din repartite și din cassa proprietarilor, restul de 600 cor. are a-l primi alesul de la stat asigurat prin rescriptul Ministerial datto VI/2 Nr. 80786/1913 având calificatiunea prescrisă de lege, la caz a fi respins de ajutor din cauza aiesului, comuna bis. nu-l despăgubește cu suma de 600 cor.

Cvartir în natură corespunzător în edificiu școlii, și relut de grădină 20 cor., un stăojin de lemne de foc tăiate și aduse în curtea școlii.

Învățătorul ales pe lângă celelalte indatoriri impuse prin lege este obligat să formeze cor cu elevii, să cânte în bis. și se instrueze și școala de repetiție fără altă remunerațiune.

Concurenții să-și înainteze cererile instruite conform normelor în vigoare la oficiul protopresbiter gr.-or. al Cohalmului și să se prezinte înainte de alegere la bis. în vreo Duminică sau sărbătoare, spre a cânta și a se face cunoscut popularii.

Dășioara, în 16 Octombrie 1915.

Ioan Mihaila
preot și preș. com.

Antoni M.haila
inv. penz. ca notar.

Nr. 808/1915.

(196) 2-3

Cohalm, în 23 Octombrie 1915.

Văzut:

Ioan Bercan
protopresb.

Bine cunoscutul salon de modă

Ella László

deschide un curs de croit și cusut pentru dame întelegente. Durata cursului e de 3 luni. Tot acolo se primesc pentru confecționarea toalete de dame de la cele mai simple până la cele mai complicate modele.

Anunțările se primesc până la 15 Nov. a. c. dela oarele 8 a. m. — 6 p. m. în Strada Cispădiei Nr. 17 etajul I. (195) 2-3

În editura Comisiunii administrative a tipografiei arhidiecezane a apărut:

Mărturisirea ortodoxă

bisericii catolice și apostolice de răsărit

revăzută la însărcinarea comisiei, după traducerea arhimandritului Filaret Scriban, de Dr. Pavel Roșca, prof. sem., cu binecuvântarea Exceleiței Sale a Înaltpreasfințitului Domn Arhiepiscop al Transilvaniei și Metropolitan al Românilor gr. or. din Ungaria și Transilvania Ioan Meșianu.

Revizuirea e făcută pe baza textului cel mai autentic al scrierilor simbolice publicate de prof. dela facultatea teologică din Atena I. E. Mesolara, sub titlul: „Τὰ συμβολικά βιβλία”. Atena. 1883.

În aceasta ediție, bine îngrijită și din punct de vedere al limbii, pe lângă „Prefața” revăzătorului în care se indică istoricul edării acestei cărți simbolice și isoavele considerate, se publică și o parte din „Precuvântarea” arhimandritului Filaret Scriban, dimpreună cu biografia mitropolitului Petru Movila, precum și aprobările patriarhale referitoare la această carte simbolică.

Se află în deposit spre vânzare la **Librăria arhidiecezană** și se vinde broșată, cu prețul de 2 cor. 50 fil.

Revănzătorilor li se dă rabat 20%.

VASILE BAN,

depozit de încălțăminte — la „Cisma mare roșie” Sibiu, strada Ounei (Burgergasse) Nrul 7, Sibiu.

Atrag atențiunea onoratului public din loc și jur că mi-am asortat

depozitul cu ghete

de tot felul și de lux pentru copii, dame și bărbați.

Prețul după cursul zilei.

1500 părechi de boconci

cu prețul de la 20 cor. până la 28 cor. lucrați din materialul cel mai bun pentru domni, muncitori și militari.

Serviciu prompt.

Tot același depozit se află și în strada Cispădiei Nr. 49 sub firma **L. Ban.**

(197) 2-

Cărți nouă apărute

se află de vânzare la

Librăria arhidiecezană, Sibiu.

Biblioteca Teatrală

editată de Societatea Fondului de Teatru Român.

Nr. 28. Teodor Abt, Bacătareasa, comedie într'un act. Prețul 40 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 30. Aurelia Păcățian-Rubenescu, Iepurașii la școală, cinci piese teatrale, dialoguri și patroluguri. Prețul 20 fileri. + 5 fil. porto.

Nr. 31. Max Maurey, Farmacistul, comedie într'un act. Prețul 32 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 32. Andre Mycho, Glorie postumă, comedie într'un act. Prețul 40 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 33. Jana Marni, O Repetiție, dialog. Prețul 20 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 34. Alfred de Musset, Un Capriciu, comedie într'un act. Prețul 48 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 35. C. Goldoni, Un Accident Curios, comedie în 3 acte. Prețul 60 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 36. Yves Mirande, Zoe, comedie într'un act. Prețul 26 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 37. Fr. de Schiller, Wilhelm Tell, dramă istorică în 5 acte în versuri, traducere în forma originală de Stefan O. Iosif. Prețul 90 fil. + 10 fil. porto.

Nr. 38. Georges Courteline, Învingeri strălucite, piesă într'un act. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 39. Micul mincinos, comedie în 2 acte, localizată de Bujorel. Prețul 30 fileri. + 5 fil. porto.

Nr. 40. I. Russu Șirianu, Militărește, comedie într'un act. Prețul 40 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 41. Horia Petra-Petrescu, Poezii și Monoloage de declamat broș. I. Prețul 40 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 42. Capra cu trei iezi, piesă pentru copii, în trei tablouri după povestea lui I. Creangă, de Radu Prișcu. Prețul 30 fil + 5 fil. porto.

Nr. 43. Victor Eftimiu, Crăciunul lui Osman, tragi-comedie într'un act. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Biblioteca Cosinzeana

care e redactată de dnl profesor Marin Demetrescu din Craiova, au apărut până acuma:

Nr. 1. I. H. Fabre, Din Moravurile și Pornirile insectelor, ed. II. Prețul 30 fileri. + 5 fil. porto.

Nr. 2-3. M. Demetrescu, Începuturile Omenirii, ed. II. Prețul 50 fil. + 10 fil. porto.

Nr. 4-5-6. Ilie N. Gelep, Pământul și Omul, partea I. Asia. Prețul 75 fileri. + 10 fil. porto.

Nr. 7-8. M. Demetrescu, Lecturi Geologice. Prețul 50 fil. + 10 fil. porto.

Nr. 9. Constantin Rădulescu, Culegeri științifice. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Biblioteca Națională

redactată de dnl D. Vasiliu-Bacău.

Nr. 51-52-53. Pedagogia și Medicina, Primejdia Alcoolismului și Vitejia Românilor. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 54-55-56. Bulgarii, Folioasele Chemiei și Solidaritatea. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 57-58-59. Apărarea Națională, Rusii și Seșcenia. Prețul 30 fileri. + 5 fileri porto.

Biblioteca Minerva.

Nr. 131-132. Tit. Liviu, Războiul Romanilor cu Hanibal I-II Prețul 60 fileri. + 10 fil. porto.

Nr. 133. B. Constant, Pribeagul. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 134. George Obnet, Jale și bucurie. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 135. Saltikow-Ședrin, Povești, Pețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 136. Al. Cazaban, Rozica. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 137. Harriet Beecher Stowe, Coliba lui moș Toma. Prețul 30 fil + 5 fil. porto.

Nr. 138. Al. Dumas Tatăl, Cei doi studenți. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 139. Voltaire, Povestiri. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 140. Carl Ewald, Icoane din vieța plantelor și animalelor II. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 141. Edmond Haraucourt, Pelisson. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 142. V. Rakosi, Satul meu Prețul 30 fil + 5 fil. porto.

Nr. 143-144. Camille Cocuan, Suferințele Vulturășului. Prețul 60 fil. + 10 fil. porto.

Nr. 145. Arthur Conan Doyle. Doctorul negru. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 146. I. Ciocărlan, Fără noroc. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 147. C. Dem, Oamenii Zilei. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 148. I. Dragoslav, Povești de Crăciun. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 149. A. Fogazzaro, Povestiri. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 151. Lamartine, Raphael, vol. I. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 153. Emilia Tailler, Dragoste de scriitor sau romanul lui Victor Hugo. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 154. Louis Iacollot, Vânătorii de rob. dealungul Nilului albastru. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 156. Guy de Maupassant, Strigăt de alarmă. Prețul 30 fil. — 5 fil. porto.

Requisite de scris

se pot procura dela

Librăria arhidiecezană